Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego

№ 261.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście miesięcznie złotych sześć.

PONIEDZIAŁEK 15 Listopada 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr		Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi.
	6"	27 9''' 96	- 0. 6	1. 86	Wschodni	słaby	Pochmurno	Mgła
12	2	9. 56	+ 2. 0	2. 37	Wschodni	,,	,,	,,
	10	9. 12	- 0. 6	1. 83	Zachodni	,,	,,	Mgła

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Bücher-Anzeige.

Nachstehend verzeichnete Bücher sind soeben bei *St. Gieszkowski* eingetroffen, und um die beibemerkten Preise zu erhalten: CM. f. kr.

Taschenliederbuch für das deutsche Volk . . 20 kr.
Fremdwörterbuch, neustes, in welchem über 17,000 fremde Wörter enthalten sind . . . . 20 kr.
Schmethurst, Gräfenberg, wie es ist und trinkt, oder Priesznitz's Wasserheilmethode . . . . 20 kr.
Bahr, Dr. J. der eiserne Magen. Ein belehrendes Hülfsbuch für Alle, welche an Magenschwache leiden . . . . 30 kr.
Recepte, fünf geheime für Hutmacher . . . . fl. 6.
Hübner, F. O. Die Banken. Nach den neuesten statistischen Berichten . . . . . . fl. 1 kr. 8.
Spindler C. Wergiss mein nicht. Taschenbuch 48 kr.
Heyne C. T. Joseph. II. der grosse Mann des deutschen Volkes 1 Heft. à 9. k. (Erscheint in 30 Heften mit 15 trefl, Stahlstichen).
Hamm Dr. W. Katechismus der Ackerbauchemie Bodenkunde und Düngerlehre. Ein Handbuch für jeden Landwirth . . . . 36 kr.
Der kleine Landtag und sein Schluss, oder Nante und Brennecke als Abgeordnete. v. Hopf. . . 7 kr.
Saalschütz Dr. J. L. Predigt bei Eröffnung der in der Synagoge zu Königsberg sonntäglich stattfindenden Andachts-stunden . . . . 10 kr.
Der Landwirth des 19 Jahrhunderts, oder das Ganze der Landwirthschaft. Mit 2500 Abbildungen, herausgegeben von Dr. A. Bixio . . . . . fl. 3.
Barnard, Dr. L. Die Debatten über die Judenfrage auf dem ersten Preus Landtage. . . . fl. 1 kr. 15.
Baumeister, W. Anleitung zur Keuntniss des Pferdes . . . . fl. kr. 15.
Dempp, D. C. W. Mustersammlung für Steinmetzen, Bildhauer und Stuckatorer. 4 Hefte à . . fl. 1.
Scheible, J. die gute alte Zeit. Geschildert in histor. Beiträgen etc. . . . . fl. 6 kr. 45.
Die Einverleibung von Krakau, und die Unterzeichner der Schlussakte des Wiener Congresses. Eine publicistische Erörterung, herausgegeben v. F. Bülau . . . . 20 kr.
Silesius, J. A. heilige Seelenlust, oder geistliche Kirchenlieder. Gebet und Gesangbuch für Katholiken Elegant gebunden . . . . . fl. 2 kr. 15.
Geheimnisse, entschleierte, der Prostitution in Hamburg . . . . 45 kr.
Stunden christkath. Andacht. Ein Hausbuch zur täglichen Erbauung in Gebeten etc. 2 B. Eleg. geb. . . . . fl. 5 kr. 15.
Friedländer Dr. S. Geschichte des Israelitischen Volks. von der ältesten bis auf die neueste Zeit 1 Heft . . . . 45 kr.
Hübler, G. Handbuch der Zoll und Staats »Monopols« Ordnung . . . . fl. 2.
Malinkowski Dr. A. Die Algemeine Verzehrungssteuer Oesterreichs in ihrem ganzen Umfange . fl. 2.
Blätter für Calligraphen, Litographen, Graveure, Schildermaler etc. . . . . 30 kr.
Blumentritt, St. W. Das Oesterr. Strafgesetz über schwere Polizei, Uebertretungen. 2 B. fl. 4 kr. 30.
Villeroy F. der Rindviehzüchter. Mit vielen in den Text gedruckten Abbildungen . . . . fl. 1 kr. 45.
Racine Jean. Sept Trag. Publice par J. Heimbrod fl. 1.
Augustinus. p. Gelobt sei Jesus Christus. Kath. Gebetbuch. Eleg. geb. . . . . fl. 1 kr. 30.
Allgemeiner Oesterreichischer und neuester Wiener Secretär v. A. Engelhart . . . . fl. 3.
Illustrirter Kalender für d. Jahr 1848 . fl. 1 kr. 18.
Steffens, Volkskalender f. 1848 . . . . . 39 kr.
Gubitz Volkskalender . . . . 39 kr.
Illustrirter Kalender f. die Frauenwelt. Auf des Jahr 1848 . . . . 54 kr.
Kalessa, Handbuch des Oesterreichischen Wechselrechts . . . . fl. 1 kr. 20.
Correspondent. der kleine kaufmännische . . 20 kr.
Erzherzog Carl. Sein Leben und sein Siegeszug im Jahre 1809 . . . . fl. 1.
Bock, Handbuch der menschlichen Anatomie 2 B. fl. 6.
Soldatenkalender für 1848 . . . . 15 kr.
Das Buch vom Erzherzog Carl. Mit 30. Illustrationen, In feinem engl. Einband . . . . fl. 3.
Weber, F. A. Handbuch der Fremdwörter fl. 2 kr. 30.
Honek, Buch für Winterabende für 1848 . . 30 kr.

Zur geneigten Praenumeration empfehle ich Paynes Universum, umfasendstes und billigstes Bilderwerk der neuesten Zeit. VII. Jahrgang. Mit 48 der feinsten Stahlstiche in 12 Heften nebst zwei Prämien, bestehend in 2 grossen Prachtstahlstichen.

Cracau im November 1847.

— *Wiedeń* 30 *Październ.* —

W żadnym kraju nie można teraz tak korzystnie nabyć majątków nieruchomych jak w Galicyi. Arcyxiążę Jan sprzedał nie dawno położone w téj prowincyi dobra swoje Nadwora, składające się z 500,000 morgów gruntu, w cenie po 1½ złr. m. k. (6 złp.) za morgę.

— *Preszburg* 8 *Listopada.* —

J. C. Wysokości Arcyxiążęta Józef i Stefan przybyli tu, pierwszy d. 6 a drugi 7 m. b.

Wiadomości zagraniczne.

— *Paryż 7 Listopada.* —

Król cieszy się ciągle najlepszém zdrowiem Częste przechadzki w parku St. Cloud w godzinach wolnych bardzo mu służą. Dowiadujemy się że dyktuje swojemu sekretarzowi prywatne swoje pamiętniki, pod nazwą „*Moje wspomnienia*“. Powiadają także, że Król kazał sobie przeczytać Lamartina“ *Historyą Girondystów*“ i podopisywał na marginesie tego exemplarza wiele uwagi godnych objasnień. Inna jeszcze wiadomość od dworu Króla jest że postanowił nadać tytuł xięcia Burgundyi pierwszemu wnukowi, jakiby się któremu z jego synów urodził.

Jeden z dzienników Marsylijskich donosi z Fez pod d. 14 paźd. że Cesarz Marokański przyspieszonemi pochodami stanął niespodzianie w Fez, a to na wiadomość, że Abd-el-Kader mszcząc się za poniesioną klęskę napadł na znaczne pokolenie w prowincyi Rif. Zabiwszy temuż do 700 ludzi Emir cofnął się w niedostępne góry. Cesarz miał już naprzód wysłać obu swych synów ze znacznêm wojskiem przeciw Abd-el-Kaderowi i wspiera ich ciągłemi posiłkami. Trzeba się więc spodziewać wiadomości o walnéj bitwie, która niedługo nastąpić może.

Do Lionu przybyło kilku protestanckich oficerów szwajcarskich, dla usunięcia się od udziału w domowéj wojnie. Przeciwnie zaś w Paryżu mieszkający Szwajcarowie otrzymali od swych władz miejscowych wezwanie do bezzwłocznego powrotu dla walczenia przeciw odszczepieńcom ojczyzny.

Biskup w Chalons ogłosił modły za odszczepionym związkiem szwajcarskim przypominając w swoim liście pasterskim, że przed 48 laty pod Masseną walczył przeciw Suwarowi w Szwajcaryi. Tenże biskup przesłał w liście do Redakcyi dziennika *Univers* 500 fr. dla skarbu papiezkiego.

Sławny kaznodzieja Lacordaire, który na prośbę arcybiskupa paryzkiego będzie miewał kazania w tutejszéj katedrze, rozpocznie takowe od mowy pogrzebowéj na uczczenie pamięci O'Connella. Kaznodzieja ten opisując swoje odwiedziny u Papieża, takie daje zdanie o Piusie IX: „Teraźniejszy naczelnik kościoła katolickiego, jest samą dobrocią, szczerością, łagodnością, prostotą i spokojnością. Jego stałe serce umiało znaleźć śród tysiącznych sprzecznych rad prawdziwą drogę. Pius IX. panuje istotnie nad całemi Włochami. Widok Rzymu i całego ludu jego, poczciwego, pobożnego i dobrego ludu nie da się piórem skreślić. Cały Rzym obchodzi uroczyście od 18 miesięcy, wielki, religijny, narodowy festyn.“

Hr. Noé, par Francyi, potwierdza wiadomość ogłoszoną przez „*Gazelle des Hipitaux*“ iż według spostrzeżenia Dra Taron, cholerę najskuteczniéj się leczy eterem siarczanym, jak tego na własnéj doświadczył córce.

— *Londyn 4 Listopada.* —

Lord namiestnik w Irlandyi tak przemówił do deputacyi prałatów katolickich Irlandyi: „Milordowie! Nie potrzebuję zapewniać waszych wysokości, że z obawą i boleścią widzę stan okręgów zachodu i południa Irlandyi. Równie jak wy, cierpię mocno z powodu nędzy ludu i lękam się, że w wielu miejscach zasoby konieczne dla utrzymania biednych będą niedostatecznemi. Zaradzenie podobnemu stanowi rzeczy jest zawsze powolne i trudne. Obowiązkiem to izb prawodawczych, rządu i wszystkich, którzy, posiadając jakąkolwiek władzę, mają na sercu prawdziwy interes Irlandyi, zatrzeć wspomnienie przeszłości i przez prawa stosowne i sprawiedliwość sumienną stanowczo spełnić dzieło odrodzenia społecznego i oddać ludowi irlandzkiemu stanowisko, do którego ma prawo. Wiem dobrze, że wysokości wasze, uznając bez przestanku bronicie słusznych praw własności, że potępiacie i opłakujecie gwałty. Wasza nauka i wysoka powaga przy pomocy Boga, spodziewam się, że wszczepi najlepsze zasady społeczeństwu. Nauczy właściciel i dzierżawców, interes ich dobrze zrozumiany jest ten sam; że pomiędzy niemi istnieje wzajemność stosunków; że ich dobry byt jest nierozdzielny. Charakter ludu ułatwia to wielkie dzieło, albowiem nie ma na ziemi ludu bardziéj sprawiedliwego, bardziéj chętnego, mocniéj wdzięczność czującego jak lud irlandzki i nigdy nie znoszono z większą cierpliwością i rezygnacyą większego i okrutniejszego braku.

Zważając, że zima może się stać groźną, przewidując że głód da się uczuć, że środki dostania żywności będą niedostateczne, starałem się wszelkiemi środkami prywatnemi i urzędowemi o poznanie dobrze położenia kraju i przedsięwzięcie środków dla odparcia nieszczęścia Obowiązek mój nakazuje mi oświadczyć, iż, jakkolwiek w wielu stronach Irlandyi właściciele i dzierżawcy pracują z największą odwagą i nie własnym interesem się zajmują ale jeszcze potrzebami i cierpieniami ich otaczających; ich postępowanie przecież przedstawia mocną sprzeczność z postępowaniem innych ludzi, którzy zdają się nie pojmować w ten sposób swych zobowiązań. Tu odwołuję się do szczerości serc waszych wysokości. Czyż ludzie, a znajdą się tacy, którzy sami przez się nie chcą ponosić żadnéj ofiary, nie robią żadnego wysilenia, mogą domagać się, by obowiązki nałożone na nich przez religię i przez prawa społeczne wypełnianemi były przez innych a raczéj, by rząd domagał się zasobów od klas walczących z równie wielkiemi trudnościami w chwilach, gdy w Anglii handel i kredyt upada, gdy tysiące rąk za chwilę na długo bez chleba zostanie, gdzie robotnik równie jest pozbawionym wszelkich

środków utrzymania jak najbiedniejszy wieśniak irlandzki.

Wasze wysokości zgodzą się wraz ze mną, że nie zrobiono dotąd w Irlandyi wszystkich usiłowań, jakich wymagają okoliczności, a dopóki w ten sposób zapominać będą o obowiązku, dopóty nie mają prawa domagania się pomocy mass. Spodziewam się, że parlament zatwierdzi środki, które zachowując nietykalnemi prawa własności urządzą w sposób bardziéj zadawalniający stosunki właściciela i dzierżawcy. Zaledwie ocaleni z klęski, któréj podobnego przykładu historya nie przedstawia, dążemy do przesilenia równie strasznego, nie będąc do tego przygotowanemi, kiedy rozdział nas osłabia. Dziś więcéj jak kiedykolwiek, niechęci stronnictw muszą ustąpić przed miłością chrześciańską. Jeżeli każdy zechce wypełnić swój obowiązek, trudności wszelkiego rodzaju rychło usuniętemi zostaną, a jeżeli napomnienia religijne, które nigdy nie obijały się na próżno o uszy irlandzkiego ludu, przemówią w imieniu porządku i rezygnacyi; wówczas, możemy tego się spodziewać, błogosławieństwo Wszechmocnego uświęci usiłowania dla zneutralizowania klęski, która z jego niezbadanych wyroków spadła na Irlandyę.

Nakoniec, milordowie, pozwólcie sobie to powiedzieć, że, jakkolwiek okoliczność, w któréj mam honor was przyjmować jest bardzo smutna, z wielką radością jednak znoszę się z wami. Od przybycia mego do Irlandyi zawsze pragnąłem w stosunkach osobistych z członkami hierarchii katolickiéj, którzy mogą znajdować się w Dublinie, przekonany, że stosunki te z waszemi wysokościami, którzy wywieracie największy wpływ na wielką massę ludu irlandzkiego, a mną, który tutaj reprezentuję rząd, doprowadzą nas tylko do słusznego ocenienia naszych obowiązków właściwych i zapewniam was, że wasze rady i uwagi zawsze przyjmowanemi będą z względnością pełną uszanowania i że będzie dla mnie to z równym pożytkiem jak przyjemnością, radzić się waszych wysokości w rozmaitych kwestyach, w których potrzebować będę waszéj rady i współdziałania."

— *Madryt* 28 *Października.* —

Zwycięztwo odniesione przez stronnictwo moderatystów było niespodziewaném dla wszystkich, dla Hiszpanii, dla Francyi, szczególniéj dla Anglii. Zdaje się, że ambasador francuski otrzymał wiadomość o uformowaniu nowego gabinetu hiszpańskiego właśnie wówczas, gdy się znajdował w Broadlands u lorda Palmerstona. Książe Broglie za nadto zna obyczaj światowy, by miał tak przykrą wiadomością zakłócać sielskie zabawy swego znakomitego gospodarza. Sądzimy, że minister spraw zagranicznych Anglii bardziéj bezpośrednią drogą otrzymał wiadomość o tym wypadku, zmieniającym cokolwiek jego wyrachowania. W istocie, mianowanie pana Narvaez pierwszym ministrem musiało w Anglii wywołać dość nieprzyjemne zdziwienie. Gabinet, którego naczelnikiem był pan Salamanca, był prawdziwie angielskim gabinetem. Gdy jenerała Narvaez za jego przybyciem do Madrytu tak źle przyjęto, najwięcéj cieszono się z tego w Londynie. Panowie Bulwer i Salamanca wszystko ułatwili, potrzeba było tylko dobrze się ugruntować. Dzienniki angielskie nie miały dość silnych wyrazów dla śpiewania pochwał królowéj hiszpańskiéj, dla święcenia jéj dojrzałości, jak nazywali. Moderados i afrancesados otrzymali naukę, która im na długo wystarczy. Młoda królowa zaczyna panować. Pan Salamanca miał zrobić wielkie rzeczy. Miał poprawić finanse, przywrócić wiek złoty, wstrymać kontrabandę francuzką i otworzyć wszystkie porty Hiszpanii bawełnie angielskiéj. W Londynie tak byli już pewni tryumfu, iż udawano pewną skromność. Dla tego niedawno *Morning Chronicle*, główny organ gabinetu, dowodził, że nikt nie śmiał nigdy zaprzeczać praw xiężny Montpensier, że ta myśl nie postała u nikogo z osób głębiéj rzeczy biorących. Starano się bowiem o to [illegible], żeby zapewnić następstwo pożądanego [illegible]ka królowéj, czyli, jaśniéj mówiąc, dążono do rozwodu. Ale i w téj mierze nawet zdolności pana Salamanca zawiodły. Dla tego też właśnie nalegano na jenerała Espartero, żeby korzystał z amnestyi, któréj ogłoszenie najwięcéj podobno jego miało na celu i żeby objął ster władzy, którą mu w Madrycie stronnictwo progresistów przysposabiało. Jeśli nas wieści nie zwodzą, to jenerał Espartero miał przed niejakim czasem zapytać francuzkiego rządu, czy w razie, gdyby miał zamiar wracać do Hiszpanii, dozwolonoby mu wolnego przejazdu przez Francyą. Rząd francuzki nie sprzeciwiał się temu zamysłowi, ale zdaje się, że lord Palmerston uznał za rzecz stosowniejszą, podróż bezpośrednią Espartera z Anglii do Hiszpanii, lękając się zapewne, żeby w Paryżu, wyobrażenia moderatyzmu nie przylgnęły do niego po drodze.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 12 *do dnia* 13 *Listopada.*

Lion Henryk, Górski Leon, z Galicyi; -- Dembicka Antonina, z Polski; -- Starżeński Alexander, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Menżyński Piotr ob., do Galicyi; -- Bukowski Julian ob., Podhorodyński Leon, Megłowski Sebastyan, do Polski; -- Sanguszko Roman obyw., do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nr. 22,940.

Lizitations = Ankündigung.

Zur Verpachtung der Wieliczker städtischen Brandweinpropination auf die Dauer vom Tage der Übergabe dieses Gefälls an den Pächter bis Ende Oktober 1850 wird eine Lizitation am 18 November 1847 in der Magistratskanzlei zu Wieliczka Vormittags um 9. Uhr abgehalten werden.

Das Prätium fisci beträgt 9602. fl.

Die Lizitations-Bedingniße werden am gedachten Lizitations = Tage hieramts bekannt gegeben, und bei der Versteigerung auch schriftliche Offerten angenommen, es wird daher gestattet vor oder auch während der Lizitations = Verhandlung schriftliche versiegelte Offerten der Lizitations = Commission zu übergeben.

Diese Offerten müssen aber:

a). Das der Versteigerung ausgesetzte Objekt, für welches der Anboth gemacht wird, mit Hinweisung auf die zur Versteigerung desselben festgesetzte Zeit, nämlich Tag, Monat und Jahr gehörig bezeichnen und die Summe in Conventions = Münze, welche gebothen wird, in einem einzigen, zugleich mit Ziffern und durch Worte auszudrückenden Betrag bestimmt angeben, und es muß

b). Darin ausdrücklich enthalten sein, daß sich der Offerent allen jenen Lizitations bedingungen unterwerfen wolle, weiche in dem Lizitations-Protokolle verkommen, und for Beginn der Lizitation vorgelesen werden, indem Offerten, welche nicht genau hiernach verfaßt sind, nicht werden berücksichtiget werden;

c). Die Offerte muß mit dem 10 percentigen Vadium des Ausrufspreises belegt sein, welches im baaren Gelde oder in annehmbaren und haftungsfreien öffentlichen Obligationen nach ihrem Curse berechnet, zu bestehen hat.

d). Endlich muß dieselbe mit dem Vor- und Familiennamen des Offerenten, dann dem Charakter und dem Wohnorte deßselben unterfertigt sein.

Diese versiegelten Offerten werden nach abgeschlossener mündlicher Lizitation eröffnet werden. Stellt sich der in einer dieser Offerten gemachte Anboth günstiger dar, als der bei der mündlichen Versteigerung erzielte Bestboth, so wird der Offerent sogleich als Bestbiether in das Lizitations-Protokoll eingetragen, und hiernach behandelt werden; sollte eine schriftliche Offerte denselben Betrag ausdrücken, welcher bei der mündlichen Versteigerung als Bestboth erzielt wurde, so wird dem mündlichen Bestbiether der Vorzug eingeräumt werden.

Wofern jedoch mehrere schriftliche Offerten auf den gleichen Betrag lauten, wird sogleich von der Lizitations-Commission durch das Loos entschieden werden, welcher Offerent als Bestbiether zu betrachten sei.

Bochnia am 2. November 1847.

Welches von Seite der k. k. Polizei Direktion zur allgemeinen Kenntniß gebracht wird.

Krakau am 12 November 1847.

Kroebl.
k. k. Polizei Direktor.

CENY ZBOŻA

Na targowicy publicznej w Kleparzu w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 8 i 9 Listopada 1847 roku	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, , nowej...	—	—	41	15	—	—	40	—	—	—	38	—
,, Żyta star.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, ,, nowe.	—	—	32	24	—	—	29	—	—	—	—	—
,, Jęczmi. st.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, ,, nowe.	—	—	29	—	—	—	27	—	—	—	25	—
, Owsa star.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, ,, nowe.	—	—	14	15	—	—	13	10	—	—	12	15
,, Grochu..	—	—	46	—	—	—	44	—	—	—	—	—
,, Jagieł.. .	—	—	60	—	—	—	58	—	—	—	56	—
,, Rzepak zi.	—	—	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Ziemn. no.	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
,, Koniczyny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Centnar siana od zł. 3 gr. 15 do zł. 2 gr. 24. Centnar słomy od zł. 3 gr. 28 do zł. 2 gr. 28
Spirytusu garniec z opłatą zł. 10 gr. —
Okowity ,, ,, od zł. -- gr. — do zł. 8 gr. 15
Drożdży wanienka od złp. 12 do złp. 24
Jaj kurzych kopa złp. 4 gr. —
Masła garniec najpiękniejszego . . . złp. — gr. —.
Miarka Kaszy Częstochowskiéj od zł. 9 do zł. 10 g. —
,, ,, Perłowéj od zł. 4 gr. — do zł. 5 g. 15
,, ,, Pszeniczn. od zł. 4 gr. 16 do zł. 5 g. —
,, ,, Tatarczan. od zł 6 gr — do zł. 6 g. 12
,, ,, Jęczmien. od zł. - gr. — do zł. 3 g. 6
,, ,, Jaglanéj od zł. — gr. — do zł. — g. —
Kopa Kapusty . . . . od zł. 3 gr. 15 do zł. 5 g. —
,, Karpieli . . . . od zł. 3 gr. 15 do zł. 5 g. —
Korzec Buraków . . . od zł. 7 gr. — do zł. 8 g. —
,, Marchwi . . . . złp. 8.

Sporządzono w C. K. Biórze Kommissaryatu Targowego.
Krakow dnia 9 Listopada 1847 r.

C. K. Kommissarz Targowy.
W. Dobrzański.

Doniesienie prywatne.